

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Priekšlikums Padomes Regulai, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 404/93, (EK) Nr. 1782/2003 un (EK) 247/2006 attiecībā uz banānu nozari"

COM(2006) 489 galīgā redakcija — 2006/0173 (CNS)

(2006/C 325/11)

Saskaņā ar Reglamenta 29. panta 2. punktu Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 2006. gada 26. oktobrī nolēma sagatavot pašiniciatīvas atzinumu par augstāk minēto tematu.

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2006. gada 8. novembrī (ziņotājs: **ESPUNY MOYANO kgs**).

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 431. plenārajā sesijā, kas notika 2006. gada 13. un 14. decembrī (13. decembra sēdē), ar 134 balsīm par un 6 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi.

gada 31. decembrim iesniegs īpašu ziņojumu, kas vajadzības gadījumā tiks papildināts ar atbilstošiem priekšlikumiem".

1.1 Komiteja atzīst, ka ir nepieciešams izdarīt izmaiņas banānu ražotājiem pašreiz piemērojamajā atbalsta sistēmā, un šajā sakarā atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu. Tomēr tā uzskata, ka ir vēl pārāgri novērtēt ietekmi, kādu uz banānu ražotājiem atstās jaunais 2006. gada 1. janvārī spēkā stāties importa režīms, piemērojot vienotu muitas tarifu, kas priekšlikumā nav pienācīgi ņemts vērā.

1.4 Komiteja ierosina grozīt Regulas 247/2006 30. pantu, pievienojot šādu punktu:

"Eiropas Komisija var atļaut dalībvalstīm atbalsta programmās iekļaut īpašu avansa shēmu banānu ražotājiem".

1.2 Komiteja ierosina izdarīt šādus grozījumus priekšlikuma piektajā apsvērumā:

"III sadaļa Padomes 2006. gada 30. janvāra Regulā (EK) Nr. 247/2006, ar ko ievieš īpašus pasākumus lauksaimniecības jomā attālākajiem Eiropas Savienības reģioniem, paredz izveidot Kopienas atbalsta programmas attālākajiem reģioniem, kas ietver īpašus pasākumus vietējās lauksaimniecības atbalstam. Šajā regulā paredzēts, ka pārskats tiek iesniegts ne vēlāk kā 2009. gada 31. decembrī. ~~Ja ekonomiskajā situācijā tiks konstatētas tādas būtiskas izmaiņas, kas ietekmēs iedzīvotāju iztikas līdzekļu daudzumu attālākajos reģionos, Komisija ziņojumu iesniegs pirms noteiktā termiņa. Tomēr, lai ņemtu vērā Kopienas banānu ražotāju īpašo situāciju, gadījumā, ja importa režīma izmaiņu rezultātā banānu ražotāju ienākumi būtiski samazināsies, Komisija līdz augstāk minētajam datumam iesniegs īpašu ziņojumu.~~ Šis instruments varētu būt vispiemērotākais banānu ražošanas atbalstam visos attiecīgajos reģionos, nodrošinot atbalsta mehānismu elastību un decentralizāciju. Atbalsta programmās iekļaujot atbalsta sniegšanu banānu nozarei, tiks veicināta reģionu lauksaimnieciskās ražošanas atbalsta stratēģiju saskaņotība."

1.3 Komiteja ierosina aiz (EEK) Regulas Nr. 247/2006 28. panta 2. punkta pievienot jaunu 3.a punktu:

"Ja sakarā ar izmaiņām importa režīmā pasliktināsies banānu ražotāju ekonomiskie apstākļi, Komisija līdz 2009.

2. Vispārīgas piezīmes.

2.1 Ņemot vērā banānu nozares īpatnības, KTO šī nozare tika izdalīta atsevišķi. Banānu nozare galvenokārt ir īpaša ar to, ka lielāka daļa Kopienas produkcijas tiek audzēta visattālākajos reģionos, kuri saskaras ar īpašām problēmām atbilstīgi Līguma 299. panta 2. apakšpunktam; šī produkcija veido 16 % no kopējās produkcijas Kopienas tirgū, un, kopš tirdzniecību kontrolē pieci lieli uzņēmumi, pasaules banānu tirgū faktiski pastāv oligopols.

2.2 Šis Eiropas Komisijas priekšlikums, kas pieņemts pēc plašām iekšējām un ārējām konsultācijām, paredz radikālu izmaiņu izdarīšanu pašreizējā atbalsta sistēmā attiecībā uz Kopienā ražotiem banāniem. Pašreizējā iekšējā atbalsta sistēma, kuras pamatā ir kompensāciju izmaksas, kuru apjoms katru gadu tiek aprēķināts atkarībā no banānu cenas, tiks aizvietota ar atbalstu valsts budžeta dotāciju veidā; šis atbalsts tiks iekļauts attiecīgajās POSEI programmās attiecībā uz attālākajiem reģioniem un vienreizējā maksājuma shēmā attiecībā uz pārējiem Kopienas banānu audzēšanas reģioniem.

2.3 Šis priekšlikums paredz izmaiņu izdarīšanu trīs Kopienas regulās:

2.3.1 Regula 404/93, banānu KTO. Tiek svītrotā II nodaļa (ražotāju organizācijas un sadarbības mehānismi) III nodaļa (kompensācijas atbalstam piemērojamā kārtība, darbības programmas un piemaksas par stādījumu izaršanu) un dažādi IV un V nodaļas panti, kas ir novecojuši sakarā ar tarifu kvotu sistēmas nomaiņu pret vienotu muitas tarifu. Tiek grozīti vairāki V sadaļas panti: atcelta banānu pārvaldības komiteja (atsauces uz šo komiteju uzskatāmas par atsaucēm uz svaigu augļu un dārzeņu komiteju), kā arī saistībā ar šo Regulu tiek svītrots nosacījums par gada ziņojuma sagatavošanu.

2.3.2 Regula 1782/2003, Kopējās Lauksaimniecības politikas 2003. gada reforma. Tiek grozīti panti par attālākajos reģionos ražoto banānu iekļaušanu vienreizēju maksājumu shēmā. Līdz ar to tiek mainīta maksimālā summa Grieķijai (+1,1 miljons *euro*), Portugālei (+ 0,1 miljons *euro*) un Kiprai (+3,4 miljoni *euro*). Minētās dalībvalstis noteiks vienreizēja maksājuma saņemšanai piemērojamās pamatsummas un attiecīgo platību, pamatojoties uz atsauces laikposmu no 2000. līdz 2005. gadam.

2.3.3 Regula 247/2006, POSEI lauksaimnieciskās ražošanas programmas. POSEI programmas finansējums ir palielināts par 278,8 miljoniem *euro*: attiecīgi POSEICAN — 141,1 miljoniem *euro*; POSEIDOM — 129,1 miljoniem *euro* un POSEIMA — 8,6 miljoniem *euro*.

2.4 Komiteja uzskata, ka, novirzot finansiālo atbalstu uz POSEI programmu kopējo budžetu, neradot īpašu budžeta nodaļu banāniem, banānu KTO zaudē jēgu, un izskatāmais priekšlikums zināmā mērā vērtējams kā Komisijas izvairīšanās no atbildības attiecībā uz Kopienas banānu nozari.

2.5 Komiteja atzinīgi vērtē Komisijas ierosināto noteikto valsts budžeta dotāciju sistēmu, tomēr izsaka bažas par to, ka kopējais budžets nebūs pietiekams, ja tirgus nozīmīgas liberalizācijas rezultātā, ko izraisa jaunais importa režīms un paredzamā tirgus attīstība sakarā ar pašreiz notiekošajām starptautiskajām tirdzniecības sarunām, Kopienas cenas krasi samazināsies.

3. Īpašas piezīmes.

3.1 Komisijai vajadzētu piedāvāt arī citu alternatīvu risinājumu, lai saglabātu Kopienas sistēmu banānu ražotāju organizācijām. Eiropas banānu ražošana ir ļoti sadrumstalota, jo šo nozari lielākoties pārstāv mazie ražotāji, kuriem produkcija jāpārdod tirgū, ko raksturo ļoti liela konkurence, un tādēļ nepieciešama ļoti nozīmīga piedāvājuma koncentrēšana. Komiteja uzskata, ka Kopienas ražotāju organizāciju sistēmu varētu saglabāt, turpinot piemērot Regulas (EK) Nr. 404/93 II nodaļas atsevišķus, īpaši 5., 8. un 9. panta nosacījumus.

3.2 Banānu audzēšana prasa ļoti intensīvu darbu visa gada garumā un nemitīgus izdevumus, galvenokārt sakarā ar biežu darbaspēka izmantošanu un apūdeņošanas nepieciešamību. Tieši tādēļ būtu jā saglabā pašreizējā režīmā noteiktā avansa shēma.

3.3 Komisijas priekšlikumam ir jābūt konkrētākam, jo tas kalpos par pamatu atbilstošu pasākumu īstenošanai, ja jaunā importa režīma rezultātā ražotāju ienākumi samazināsies.

Briselē, 2006. gada 13. decembrī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Dimitris DIMITRIADIS